

Lāubú koattēng beh hō góa chhutsì liáuāu, i tòh chò chhut chiàⁿbīn ê sukhó, kiáⁿ hiòng tng khi chhù nih ê lõhēng. Lēnggōa chit hongbīn, Takeda siansiⁿ kèsìok sitbê. Lán tui ēbīn i ê jtkì tiahiau lâi khòⁿ:

12 goèh chhe 1, Pài it

Andrea kin'ájit chákhi tóa chhausim ê biniōng kóaⁿ lâi kàu soksiā, kóng i ūsin ā. Góa tui i bô sú'iōng pīn iòh piásū putboán, m̄ koh góa bô áne kóng chhut chhùi. Kiámgiām bô hoattō súisī ū kiatkó, sói góa chit má bô hoattō khakjīn i ūsin. Nāsī che sī sūsit, góa tiòh án chóaⁿ chiah hó leh? Góa ittēng tiòh ài léngchēng, bô léngchēng sukhó bē sái tit.

Góa tī Jitpún ū chitê kiòchò Sachiko ê bīhunchhe, sui jian iáu bōe oānsēng chēngsek ê huniok, m̄ koh goán nng ke chi kan íkeng ū àmtiāⁿ, ittēng bē sái húi iok; nāsī húi iok, góa tī Gakushuin Tāihák ê siaⁿū ē piàn báí. Jíchhiáⁿ Sachiko sī Maeda hôchiok ê gōeseng lí, i khaksit siū tiòh chuntiōng gīsek ê tāihák tángsūhōe ê khitiōng, sói nāsī húi iok, góa beh tng khi Tangkiaⁿ tāihák ê mnglō ē siū chótòng. Nāsī khi tēhng ê tāihák leh? He sī kàngkip. Góa mā tamsim goán lāubú kah Andrea chi kan ê chhiong tút. Lāubú ittēng ē chipsiú thoanthóng ê take lptiūⁿ, áne, tī Bíkòk chūiú tióngtōa ê Andrea ē chin khólián.

Lēnggōa chit hongbīn, tī chiànāu Bíkun chinchū chi hā teh kòe tāihák sengoáh ê goán chit sètāi, tui Bíkòk lāng khòⁿ chin bē sūngán. Koh chàì kóng, siū tiòh chiàncheng khóchhó ē pēbú hit tūi ê lāng, kā Bíkòk lāng kah Engkok lāng khòⁿ chò sī Môkúí chengseⁿ, kàu chit má mā iáu teh oánhūn. Sói, góa ittēng ē siū tiòh "Lí ná ē beh kah āngmnghoan kiathun?" ê siūkhì chekmē, koh ē hông kóng góa sī "pāihoāi ka miā", lâi toānchoát chinchēng koanhē. Nāsī áne, góa lâi tóa Bíkòk hó ah. M̄ koh, beh chiāⁿchò Bíkòk tāihák ê kausu, suiāu phoksū hákūi, góa khiok hù bē khí

老母決定 beh hō 我出世了後，她 tòh 做出正面 ê 思考，行向 tng 去厝裡 ê 路程。另外一方面，武田先生繼續失迷。咱 tui 下面伊 ê 日記摘要來看：

12 月初 1，拜一

Andrea 今 á 日早起帶操心 ê 面容趕來到宿舍，講她有娠 ā。我對她無使用避孕藥表示不滿，m̄ koh 我無 áne 講出嘴。檢驗無法度隨時有結果，所以我 chit má 無法度確認她有娠。若是這是事實，我 tiòh án 怎 chiah 好 leh? 我一定 tiòh ài 冷靜，無冷靜思考 bē sái 得。

我 tī 日本有一个叫做幸子 ê 未婚妻，雖然 iáu 未完成正式 ê 婚約，m̄ koh 阮兩家之間已經有暗 tiāⁿ，一定 bē sái 毀約；若是毀約，我 tī 學習院大學 ê 聲譽 ē 變 báí。而且幸子是前田侯爵 ê 外甥女，伊確實受 tiòh 尊重儀式 ê 大學董事會 ê 器重，所以若是毀約，我 beh tng 去東京大學 ê 門路 ē 受阻擋。若是去地方 ê 大學 leh? He 是降級。我 mā 擔心阮老母 kah Andrea 之間 ê 衝突。老母一定 ē 執守傳統 ê take 立場，áne, tī 美國自由長大 ê Andrea ē 真可憐。

另外一方面，tī 戰後美軍進駐之下 teh 過大學生活 ê 阮 chit 世代，對美國人看真 bē 順眼。Koh 再講，受 tiòh 戰爭苦楚 ê 父母 hit 代 ê 人，kā 美國人 kah 英國人看做是魔鬼 chengseⁿ，到 chit má mā iáu teh 怨恨。所以，我一定 ē 受 tiòh 「你 ná ē beh kah 紅毛番結婚？」 ê 受氣責罵，koh ē hông 講我是「敗壞家名」，來斷絕親情關係。若是 áne，我來 tóa 美國好 ah。M̄ koh, beh 成做美國大學 ê 教師，需要博士學位，我卻付 bē 起 hit 筆學費，tiòh 需要 Andrea 想辦法去食頭路。Áne, 啥人 beh 看顧 gín'á leh? 而且，我是

hit pit hákhùi, tiòh suiàu Andrea siūⁿ pānhoat khi
chiáh thaulō. Ánne, siáⁿlâng beh khòaⁿkò gín'á
leh? Jìchhiáⁿ, góa sī chítê Jìtpún lâng, nāsī beh
kah Bíkok iusiù tãihák ê giánkiùseng kēngcheng,
góa bô sìnsim ē tàng tī hó ê Bíkok tãihák kà Bíkok
bûnhák.

Góa kiámchháí ũ pānhoat chiâⁿchò chít miá
kotiong kàusu, m̄ koh che chin khióngpò. Góa tùi
bûnhák putchí'á ũ simtek, mā chin liáukái Enggí
bûnhoat, m̄ koh, bôlūn árchóaⁿ liānsíp, góa lóng
bô hoattō chèngkhak hunpiát "L" kah "R" ê
hoatim. Austin siáuhāu mā kiò góa tiòh chùi hit
n̄ng im ê khupiát. Kóng Enggí sī Jìtpún lâng ê
jiòktiám, sói góa m̄ chai góa sī m̄ sī ē tàng chò
kotiong ê lāusu.

Góa thák kàu chia tòh lún bē tiâu, chhut siaⁿ
kóngōe.

"Hit ê lâng kantaⁿ sī teh khólī kakī, sī pahhun
chí pah ê Līkí chúgī chiá."

Inūi góa bô siūⁿ beh koh thák lòh khi, tòh ká
jìtkì tàn lòh khi thōkha.

Nancy kiáⁿ óa lâi, kóng, "Lí teh siūkhì hoⁿh?"

"Bô m̄ tiòh. I ká góa tī lāubú chúkiong lâi ê
sukiū bē kítit, kantaⁿ teh khólī i kakī ê chitgiáp
senggái, chít siaⁿ tòh kóng, 'Tũithai.' Kantaⁿ siūⁿ
tiòh hit ê chapō lâng sī góa ê seⁿpē, góa tòh ē khí
kiaⁿ; kiatkiòk góa sī chítê satjín mô ê kiáⁿ."

"M̄ koh, Takeda siansiⁿ bat khólī beh kah lín
lāubú kiathun, ũ teh ài i. Suijân jìtkì sī ũi tiòh kakī
lâi siá, m̄ sī beh hō kītha ê lâng thák, chóng sī,
Takeda siansiⁿ choankang ká jìtkì kià hō lí, hiòng lí
kòpèk, sī beh kiū lí siàbián kah liōngchēng."

Nancy léngchēng ê òe ũ i ê tōlī tī leh, sói góa
koh ká jìtkì khiòh kí lâi, kèsiòk koh thák.

Chìnhēng góa ũ khólī beh í tòa tī Bíkok chò

一个日本人，若是 beh kah 美國優秀大學 ê 研
究生競爭，我無信心 ē tàng tī 好 ê 美國大學教
美國文學。

我 kiámchháí 有辦法成做一名高中教師，
m̄ koh 這真恐怖。我對文學不止 á 有心得，
mā 真了解英語文法，m̄ koh，無論 án 怎練
習，我 lóng 無法度正確分別 "L" kah "R" ê 發
音。Austin 少校 mā 叫我 tiòh 注意 hit 兩音 ê
區別。講英語是日本人 ê 弱點，所以我 m̄ 知
我是 m̄ 是 ē tàng 做高中 ê 老師。

我讀到 chia tòh 忍 bē tiâu，出聲講話。

「Hit ê 人 kantaⁿ 是 teh 考慮 kakī，是百
分之百 ê 利己主義者。」

因為我無想 beh koh 讀落去，tòh ká 日記
tàn 落去土 kha。

Nancy 行óa 來，講：「你 teh 受氣
hoⁿh？」

「無 m̄ tiòh。伊 ká 我 tī 老母子宮內 ê 需
求 bē 記得，kantaⁿ teh 考慮伊 kakī ê 職業生
涯，一聲 tòh 講：『墮胎。』Kantaⁿ 想 tiòh
hit ê chapō 人是我 ê 生父，我 tòh ē 起驚；結
局我是一個殺人魔 ê kiáⁿ。」

「M̄ koh，武田先生 bat 考慮 beh kah lín
老母結婚，有 teh 愛她。雖然日記是為 tiòh
kakī 來寫，m̄ 是 beh hō 其他 ê 人讀，總是，
武田先生專工 ká 日記寄 hō 你，向你告白，是
beh 求你赦免 kah 諒情。」

Nancy 冷靜 ê 話有她 ê 道理 tī leh，所以我
koh ká 日記 khiòh 起來，繼續 koh 讀。

Chìn 前我有考慮 beh 以 tòa tī 美國做前提

chiântê lâi kah Andrea kiathun, m̄ koh chit má góa
bô pī iôngín áne chò. Fulbright chiónghàkkim ê
chiapsiū chiá ittēng tiòh ài tróg khì Jìtpún
kangchok. Nāsī chiapsiū chiá sinchhêng kè hō
chítê Bíkok lāng, Fulbright chiónghàkkim
úigoanhōe mā ē kiôngchè chiapsiū chiá líhêng in
tróg khì Jìtpún chiūgiáp ê gībū. Sói, góa nāsī kā
Fulbright chiónghàkkim úigoanhōe sinchhêng kah
Bíkok lāng kiathun, suiĵân in bē hoántùi chit ê
hunin, m̄ koh in ittēng ē iaukiū góa líhêng hòekok
ê khèiok, sói in sítchè siōng sī teh hoántùi goán
chit tùi siàuliân lāng ê hunin.

Góa ê chēngsū chin hòkcháp. Kantaⁿ chít pái
kah i chòhóe kòemê, góa tòh bêloân i, nāsī i
kin'ájit chákhi lâi lám góa, kā góa kiūhun, góa
ittēng ē kóng hó. Kin'ájit chēngsū léngchēng, chin
hó.

12 goèh chhe 4, Pài sì

Andrea chahng lâi phoe, kóng i beh khì Paris
tūithai. Góa kui kang lóng teh siūⁿ chit hāng
tāichì, liáuāu góa kā i hōe phoe kóng: Áne lán
lóng ē tàng tit tiòh chūiū.

12 goèh 13, Pài lák

Chàam Andrea tùi Paris hoat tiānpò lâi,
kantaⁿ siá "C'est fini"¹, góa siūⁿ kóng hit ê chabó
gín'á khì tūithai ā. Kiatkiók góa lóng m̄ chai i sī
ánchóaⁿ kā thajī thèh tiāu. Andrea, góa chin sitlé,
kám ē thiàⁿ? M̄ koh, i áne sī ūi góa chò chit hāng
hó tāichì. Chit má goán nng lāng lóng ē tàng chūiū
ā.

Chóng sī, góa kámkak ū lāng teh kā góa
sèsiaⁿ kóng, "Chūiū? Takehiko, lí kám chinchiàⁿ
hiahnih tì chūiū?" Hit ê siaⁿ kèsioók kóng, "Lí sī
thai sí lí ê chēngjîn chúkiong lai kakī ê kiáⁿ ê
hionsiú." Góa ñg hit ê siaⁿ hoah kóng, "Khah kín
līkhui chia." Hit sī, góa thiaⁿ tiòh ê sī góa kiaⁿlāng
ê háⁿsè ê siaⁿim.

10 tiám kòe liáuāu, góa ê sekiú Jim tróg lâi kàu

來 kah Andrea 結婚, m̄ koh chit má 我無被容
允 áne 做。Fulbright 獎學金 ê 接受者一定
tiòh ài tróg 去日本工作。若是接受者申請嫁 hō
一个美國人, Fulbright 獎學金委員會 mā ē 強
制接受者履行 in tróg 去日本就業 ê 義務。所
以, 我若是 kā Fulbright 獎學金委員會申請
kah 美國人結婚, 雖然 in bē 反對 chit ê 婚
姻, m̄ koh in 一定 ē 要求我履行回國 ê 契約,
所以 in 實際上是 teh 反對阮 chit 對少年人 ê
婚姻。

我 ê 情緒真複雜。Kantaⁿ 一 pái kah 她做
伙過暝, 我 tòh 迷戀她, 若是她今 á 日早起來
lám 我, kā 我求婚, 我一定 ē 講好。今 á 日
情緒冷靜, 真好。

12 月初 4, 拜四

Andrea 昨 hng 來 phoe, 講她 beh 去
Paris 墮胎。我 kui 工 lóng teh 想 chit 項
tāichì, 了後我 kā 她回 phoe 講: Áne 咱
lóng ē tàng 得 tiòh 自由。

12 月 13, 拜六

昨暗 Andrea tùi Paris 發電報來, kantaⁿ
寫 "C'est fini"¹, 我想講 hit ê chabó gín'á 去墮
胎 ā。結局我 lóng m̄ 知她是 án 怎 kā 胎兒
thèh 掉。Andrea, 我真失禮, kám ē 痛? M̄
koh, 她 áne 是為我做一項好 tāichì。Chit má
阮兩人 lóng ē tàng 自由 ā。

總是, 我感覺有人 teh kā 我細聲講: 「自
由? 武彥, 你 kám 真正 hiahnih 致意自由?」
Hit ê 聲繼續講: 「你是 thai 死你 ê 情人子宮
內 kakī ê kiáⁿ ê 兇手。」我 ñg hit ê 聲 hoah
講: 「Khah 緊離開 chia。」Hit 時, 我聽 tiòh
ê 是我驚人 ê háⁿ勢 ê 聲音。

10 點過了後, 我 ê 室友 Jim tróg 來到房

¹ Ékchù: Hoatbùn, ìsù sī "tāichì oānsēng ā".

¹ 譯註: 法文, 意思是「tāichì 完成 ā」。

pângkeng. I m̄ng góa hoatseng siáⁿmih tãichì, góa tòh hō i khòⁿ tiānpò. "Heh, taⁿ mā hó ah, lí tùi Tangkiaⁿ lâi, tī góa m̄ chai ê tiongkan, kèngjiân thauthau'á tī Paris ū chitê lí pēngiú. Chit má i ēng chòeāu thongtiáp beh lâi kah lí choátkau hōⁿh?"

Jim jīnúi chit tiuⁿ tiānpò sī choátkau ê thongtiáp. Hó lah, sī Andrea kā góa khìsak à. Inúi áⁿne, góa thóia chit ê sèkài. Góa bô hoattō khùn lóhbîn, góa khòⁿ tiòh Edgar Allan Poe ê "The Raven" (Ó'a chi Koa) ê bāngsióng. Tī pòⁿmê, góa thiám kah hīⁿkhang lâi ē tàng thiaⁿ tiòh tongtong ê siaⁿim, chit tiūⁿ kùichiat sèng ê pōhongú m̄ chai iàsiān, ittit teh phah góa ê polê thang.

12 goèh 14, Lépàijit

Kin'ájit chákhí, góa khì soksiā lēnggōa chit pēng ê Broadway tiúⁿlò kàuhōe khòⁿ māi. Góa jīnúi nāsī ū Kitokkàu ê tìsek thang lâi líkái Bíkok, Engkok bûnhák, he sī chin tiōngiàu ê, m̄ koh, góa pēng bô phahsng beh sìnkàu. Chit keng kàuhōe ê bók^su sī McCombe phoksū, i tī Sèngtànchiat chēng ê kángtō, kiò goán tiòh ài hóhó'á sukhó lésu tùi chāiseklí Maria lâi chhutsì, íkip lán suiàu chit ūi bô chōe ê KiùChú lâi siòk lán ê chōe. Góa tī hia gōng siūⁿ, Andrea ê ūsin nāsī chāiseklí hoáithai tòh hó ah. Góa kantaⁿ teh siūⁿ i ê tãichì, "choátkau" chit ê sū ná chìnⁿ teh chhák, hō góa kui sengkhu thiàⁿ khí lâi. M̄ koh tùi góa lâi kóng, che mā kahná sī Àisín Cupid ê chìnⁿ, hō góa pí chìnchēng koh khah loánbō i.

12 goèh 17, Pài saⁿ

Góa tàk Lépài saⁿ lóng ē siá chit tiuⁿ phoe hō Sachiko. Góa kin'ájit mā khaisí beh siá, m̄ koh góa ê pit siá bē lòh khì, góa soah m̄ chai Andrea kah Sachiko chi kan, góa sī khah thiàⁿ tó chitê. Nāsī kóng thiàⁿ chitê, tùi lēnggōa hitê tòh kámkak khuikhiàm. Chōeok kám tùi simté chhèng khí lâi, simkoaⁿ thâu chin kankhó. Jim iauchhiáⁿ góa, m̄ng góa sī m̄ sī hânkà beh khì Vermont Chiu chhuseh, m̄ koh góa kā i siāchoát. Pak Bíchiu ê seh kah Kanazawa thóia ê kèk tēngtháh, tōngsí,

間。伊問我發生啥物 tãichì, 我 tòh hō 伊看電報。「Heh, taⁿ mā hó ah, 你 tùi 東京來, tī 我 m̄ 知 ê 中間, 竟然偷偷 á tī Paris 有一个女朋友。Chit má 她用最後通牒 beh 來 kah 你絕交 hōⁿh ?」

Jim 認為 chit 張電報是絕交 ê 通牒。好 lah, 是 Andrea kā 我棄 sak à。因為 áⁿne, 我討厭 chit ê 世界。我無法度暍落眠, 我看 tiòh Edgar Allan Poe ê "The Raven" (烏鴉之歌) ê 夢想。Tī 半暝, 我 thiám kah 耳孔內 ē tàng 聽tiòh tongtong ê 聲音, 一場季節性 ê 暴風雨 m̄ 知厭 siān, 一直 teh phah 我 ê 玻璃窗。

12 月 14, 禮拜日

今 á 日早起, 我去宿舍另外一 pēng ê Broadway 長老教會看 māi。我認為若是有基督教 ê 智識 thang 來理解美國、英國文學, he 是真重要 ê, m̄ koh, 我並無 phah 算 beh 信教。Chit 間教會 ê 牧師是 McCombe 博士, 伊 tī 聖誕節前 ê 講道, 叫阮 tiòh ài 好好 á 思考耶穌 tùi 在室女 Maria 來出世, 以及咱需要 chit 位無罪 ê 救主來贖咱 ê 罪。我 tī hia 惹想: Andrea ê 有娠若是在室女懷胎 tòh 好 ah。我 kantaⁿ teh 想她 ê tãichì, 「絕交」 chit ê 詞 ná 箭 teh 鑿, hō 我 kui 身軀痛起來。M̄ koh 對我來講, 這 mā kahná 是愛神 Cupid (邱比特) ê 箭, hō 我比 chìn 前 koh khah 戀慕她。

12 月 17, 拜三

我 tàk 禮拜三 lóng ē 寫一張 phoe hō 幸子。我今 á 日 mā 開始 beh 寫, m̄ koh 我 ê 筆寫 bē 落去, 我 soah m̄ 知 Andrea kah 幸子之間, 我是 khah 疼 tó 一个。若是講疼 chitê, 對另外 hitê tòh 感覺虧欠。罪惡感 tùi 心底 chhèng 起來, 心肝頭真艱苦。Jim 邀請我, 問我是 m̄ 是寒假 beh 去 Vermont 州 chhu 雪, m̄ koh 我 kā 伊謝絕。北美洲 ê 雪 kah 金沢討厭 ê 記憶重疊, 同時, 我想我可能已經拒絕 kah 金沢 ê 前田有深深血緣關係 ê 幸子。我 ê

góa siūⁿ góa khólêng íkeng kīchoát kah
Kanazawa ê Maeda ū chhimchhim hiatiân koanhē
ê Sachiko. Góa ê susióng kòethêng hō góa
kámkak m̄ chai tiòh án chóaⁿ chiah hó.

Hiatthóng tī ták ê kokka lóng sī chin tiōngiàu
ê, góa khng Andrea tūithai sī chhògō ê. I hoaiin ê
sī lâu góa ê hoeh ê kiáⁿ, chóng sī, chit ê ìsek pēng
bô kā góa tui Sachiko khipín kòe lâi, choánhiòng
Andrea.

思想過程 hō 我感覺 m̄ 知 tiòh án 怎 chiah
好。

血統 tī ták 个国家 lóng 是真重要 ê, 我勸
Andrea 墮胎是錯誤ê。她懷孕 ê 是流我 ê 血 ê
kiáⁿ, 總是, chit ê 意識並無 kā 我 tui 幸子吸
引過來, 轉向 Andrea。